

Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Deri ve Zührevi Hastalıklar Anabilim Dalı'nda Mezuniyet Öncesi Eğitim Programı

Undergraduate Medical Education in Dermatology and Venereology in Akdeniz University Faculty of Medicine

Ayşe AKMAN-KARAKAŞ¹, M. Kemal ALİMOĞLU², Erol GÜRPINAR², Erkan ALPSOY¹

¹ Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Deri ve Zührevi Hastalıklar Anabilim Dalı

² Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı

Anahtar Sözcükler:

Mezuniyet öncesi,
Eğitim programı, Deri
ve Zührevi Hastalıklar

Key Words:

Undergraduate,
Medical Education,
Dermatology and
Venereology

ÖZET: Bu yazıda Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Deri ve Zührevi Hastalıklar Anabilim Dalı'nın Tıp Fakültesi Mezuniyet Öncesi Eğitim Programında yer alan eğitim uygulamalarının kısaca tanıtılması amaçlanmaktadır.

ABSTRACT: In this article, educational practices located in Undergraduate Medical Education of Akdeniz University Faculty of Medicine Department of Dermatology and Venereology is aimed to briefly introduced.

Sorumlu Yazar: Doç. Dr. Ayşe AKMAN-KARAKAŞ

Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Deri ve Zührevi Hastalıklar Anabilim Dalı / ANTALYA

e-mail: aakman@akdeniz.edu.tr

Anabilim Dalının Tanıtımı:

Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Deri ve Zührevi Hastalıklar Anabilim Dalı tam zamanlı çalışan yedi öğretim üyesi, bir uzman, yedi araştırma görevlisi, iki sekreter, bir hemşire ile mezuniyet öncesi ve sonrası eğitim faaliyetlerini sürdürmekte, bilimsel araştırmalar yapmakta ve alanında sağlık hizmeti sunmaktadır. Bölümümüz, bu hizmetleri sunabilmek için gerekli fiziksel alanlara sahiptir. Örneğin akademik kurul toplantıları ve eğitim amaçlı toplantılar için kullanılabilir bir toplantı odası, mezuniyet öncesi ve sonrası eğitim etkinlikleri için anabilim dalına verilmiş 40 öğrenci kapasiteli bir dersliğimiz bulunmaktadır. Altı poliklinik odasında bir günde 150 kadar sayıda hastaya hizmet verilebilmekte, serviste ise dört odada toplam sekiz hastaya hizmet verilebilmektedir.

Mezuniyet öncesi Tıp Eğitimi Programında Anabilim Dalının yeri:

Dönem III' te entegre sistem içinde ve Dönem V' de 3 haftalık ayrı bir staj programıyla öğrencilere Deri ve Zührevi Hastalıklar alanının sık görülen hastalıkları ile ilgili bilgi, beceri ve tutum kazandırılmaktadır. Dönem 6 öğrencileri için de yılda bir kere konferans verilmektedir. Yıllara göre Anabilim Dalımızın dersleri ve uygulamaları aşağıda belirtilmiştir.

Dönem 1, 2 Eğitim Programı

Öğretim üyeleri dönem 1 ve 2 de yer alan Probleme Dayalı Öğrenim (PDÖ) oturumlarında en az yılda bir kere yönlendirici olarak görev almakta, dönem 2 öğrencileri için özel çalışma modülleri açmakta ve yürütmektedir. Öğretim üyelerimizin

yer aldığı ve Tıp Eğitimi, Psikiyatri Anabilim Dalı öğretim üyelerinin de katkısıyla 6-10 kişilik öğrenci gruplarıyla yürütülen özel çalışma modüllerinin konu başlıkları şöyledir:

- Dövme ve piercing gibi deri süsleme sanatları,
- Deri kanserleri hakkında toplumun bilgilendirilmesi,
- Saçlı deri hastalıkları,
- Psoriasisde stigmatizasyon,
- Deri uygulamaları ve toplumsal boyut,
- Doğadan deriye.

Özel Çalışma Modüllerinde; ilgili konu alanlarında bilimsel araştırma yapma ve sunma, toplumu ve akran hekim adaylarını konuyla ilgili bilgilendirmeye yönelik broşür benzeri ürünlerin hazırlanması amaçlanmaktadır.

Dönem 3 Eğitim Programı

Dermatolojik Muayene ve Elementer lezyonlar dersi: İki saatlik bu kuramsal ders dönem 3' ün başlangıcındaki "Kliniğe Giriş Ders Kurulu" içerisinde yer almaktadır. Büyük amfide tüm sınıfın katılımıyla işlenen dersin amacı dermatolojik muayenenin nasıl yapılacağı ve deri lezyonlarının terminolojisinin öğrenilmesi olup, öğrencilerin bu ders sonunda dermatolojik muayene ilkelerini öğrenmesi ve bulgularını ifade edebilir, ayrıca hastalıkları öğrenirken karşılıklarına çıkacak olan elementer lezyonların ne ifade ettiğini anlayabilir konumuna gelmeleri hedeflenmektedir. Bu derse yönelik öğrencilerin değerlendirilmesi amacıyla ders kurulu sonunda yapılan ve tüm ders kurulu hedeflerine yönelik sorular içeren kuramsal sınavda iki adet çoktan seçmeli soru sunulmaktadır.

Dönem 5 Eğitim Programı

Deri ve Zührevi Hastalıklar stajı: Yılda altı kez yaklaşık 30'ar kişilik öğrenci gruplarıyla gerçekleştirilmektedir. Staj süresi 3 hafta olup 46 saatlik kuramsal ders süresinde toplam 23 konu başlığı işlenmektedir. Uygulama için ayrılan süre 28 saatir. Programda ayrıca serbest çalışma için ayrılan dört saat bulunmaktadır.

Staj içerisinde kullanılan öğretim yöntemleri:

Staj tanıtım dersi: Bu derste stajda anlatılacak konuları amaç, ÇEP karşılığı ve öğrenim hedeflerini belirterek anlatan ders notları öğrenciye verilir. Ardından pratik, teorik uygulama sıra ve süreleri, belirlenmiş olan öğrenci alt grupları, derslerin anlatılış sırası açıklanır. Uygulamalardan

sorumlu olacak öğretim üyeleri öğrencilere bildirilir. Grup ve alt grup başkanları seçilerek yoklama kağıtları verilmektedir.

Klasik küçük sınıf dersi: Yaklaşık 30, beşinci sınıf öğrencisinin katılımıyla işlenen, eğiticinin dersin amacının, ÇEP karşılığının ve öğrenim hedeflerini belirterek anlattığı öğretim üyesi sunumu interaktif tekniklerle (soru cevap, tartışma, doğruyu-yanlışı bulma vs.) desteklenen 45 dakikalık kuramsal derslerdir.

Küçük sınıf tekrar dersi: Stajın son haftasında staj boyunca işlenen kuramsal konuların kullanımına yönelik, olgu çözümlmelerine dayalı işlenen ve her biri ikişer ders saati olan etkinliklerdir.

Konu başlıkları:

- Nekrotizan enfeksiyonlar ve Olgu sunumları
- Derinin temel renklerinden hastalıklarına; olgu sunumları
- Ağız lezyonları; olgu sunumları
- Kaşıntılı hastaya yaklaşım; olgu sunumları'dır.

Tekrar derslerinde, genellikle öğrenmeyi tetikleyici faktör olarak bir slaytta gösterilen lezyonlar kullanılmakta ve gerektiğinde olguyla ilgili bilgiler sunulmaktadır. Öğrencilerden bu lezyonu tanımlamaları, öykü ve fizik muayene bilgileri sonrasında ayrııcı tanı yapmaları, istenecek tetkikleri belirlemeleri, tedaviyi planlamaları ve gerektiğinde konuyla ilgili kuramsal bilgilerini gözden geçirmeleri istenmektedir. Bu tür dersler içerisinde küçük grup çalışmalarına da yer verilebilmektedir. Örneğin "Kaşıntılı hastaya yaklaşım" dersi üç aşamalı olarak işlenmekte, birinci aşamada eğiticinin slayt üzerinde gösterdiği lezyonları tüm sınıfın tanınması istenmektedir. İkinci aşamada sınıf üç gruba ayrılmakta, her gruba farklı görevler içeren posterler dağıtılarak, grupların posterdeki lezyonları tanınması ve ayrııcı tanı, tedavi planı, sınıflama ve genel ilkelere yönelik kuramsal bilgiye yönelik soruları yanıtlaması istenmektedir. Gruplar kendilerine verilen beş dakikalık sürenin sonunda posterlerini değiştirmekte ve her grup eline gelen yeni posterdeki eksikleri/hataları gidermeye çalışmaktadır. En sonunda her gruptan bir temsilci kendi grubunun tartışmaları sonucu varılan çözüm ve cevapları bütün sınıfa sunmakta, eğitici gerekli durumlarda ek bilgiler vermekte veya yanlışları düzeltmektedir. Üçüncü aşamada ise eğitici tüm sınıfa sık görülen etkenlerin mikroskopik görünümünü tahtaya çizmelerini istemekte, gönüllü öğrenciler kalkıp bildiklerini çizmektedir. Özetle ders tüm sınıf için tanımlama ve lezyonu tanıma göreviyle başlayıp, küçük gruplar için analitik yaklaşım gerektiren

görevlerle devam etmekte ve bireysel düzeyde bir şekli yaratma göreviyle sonlanmaktadır.

Takım Çalışmasına Dayalı Öğrenme uygulaması:

“Dermatitler” başlıklı üç saatlik ders 2013-2014 akademik yılından başlayarak öğrenen merkezli bir yaklaşım olan takım çalışmasına dayalı öğrenme yöntemiyle işlenmeye başlamıştır. Staj başında kaynak olarak dağıtılan notlardan ilgili kısmı okuyarak gelen öğrencilere dersin başında öğrencilerin hazır bulunuşluğunu belirlemek için on çoktan seçmeli sorudan oluşan bir sınav yapılmakta, sonra sınıf 6-8 kişilik takımlara ayrılmaktadır. Her takıma bir adet bireysel sınavda kullanılan on soruluk setin aynısı dağıtılmakta ve bu kez soruları takım halinde tartışarak yanıtlamaları istenmektedir. Ardından doğru yanıtları ilan eden eğitici takımlardan gelen yanıt kağıtlarına göz atarken, takımlar da itiraz edecekleri soru olup olmadığını araştırmak üzere kaynaklarını gözden geçirmektedir. Dersin geri kalanında takımlara yazılı ve fotoğraf içeren olgu problemleri (aynı anda her takım için aynı problem) dağıtılmakta, belli bir süre sonra her takımdan bir kişinin kendi takımının görüşünü açıklaması istenmektedir. Sunumlar sırasında takımlar arası tartışmalar yanında eğitici de bilgi ve deneyimini paylaşmakta, eksik ve yanlış gördüğü noktalarda kendi katkısını sunmaktadır. Ders boyunca, öğrencilerin konuyu farklı boyutlarıyla ele almasına yönelik toplam yedi olgu problemi kullanılmaktadır.

Klinik uygulama eğitimleri: Klinik uygulama eğitimleri için stajda yer alan öğrenciler üç gruba ayrılmakta, her grup sabah 10:45-12:00 arasında bir öğretim üyesiyle, öğleden sonra 13:30-14:50 arasında ise bir uzmanlık öğrencisi ve uzman ile birlikte poliklinik ve servis hastalarının başında uygulama eğitimi almaktadır. Her bir öğretim üyesi ve pratikten sorumlu uzmanlık öğrencileri dönüşümlü olarak her üç gruba klinik uygulama yaptırmaktadır. Bu eğitimlerin ilki eğitici tarafından yapılmaktadır. Öğrenciler, hastalıkların dersteği öğrenim hedeflerine uygun olacak şekilde bilmesi gereken ölçülerde dermatolojik muayene, elementer lezyonların değerlendirilmesi, nativ preparat, tzanck yayma hazırlanması ve değerlendirilmesi, Wood ışığı incelemesi, ön tanıların, ayırıcı tanıların oluşturulması, hastanın tedavisinin planlanması işlemleri gösterilir ve uygulaması istenir.

Stajda öğrenci değerlendirilmesi:

Staj süresince gerek kuramsal ders saatlerinde (klasik ders, tekrar dersi ve takım çalışmasına dayalı öğrenme) gerekse

klinik uygulama eğitimleri sırasında öğrenciler kazanmaları beklenen bilgi ve beceriler konusunda izlenmekte, öğrenme eksiklikleri saptandığında hemen giderilmesi için geri bildirimler verilmektedir. Takım çalışmasına dayalı öğrenme oturumunda elde edilen bireysel ve takım puanları akademik başarıya doğrudan etki etmemekte, ancak sınırdaki öğrenciler hakkında karar vermek için bir başvuru kaynağı olarak kullanılabilir. Stajın sonunu beklemeden eksikleri belirleme ve giderme amacıyla ikinci haftanın sonunda ve son haftanın başında öğleden sonraki pratikler sırasında modifiye bir mini klinik değerlendirme yapılmakta, gerçek hastalar ile çalışırken öğrenciler gözlenecek kendilerine geri bildirim verilmektedir. Bu değerlendirmeler sonucunda puanlama da yapılmakta olup (sınav değerlendirme formu Tablo 1’de yer almaktadır), uygulama sınavı notuna katkısı %16’dır. Kalan %84’lük puan ise staj sonunda yapılan yapılandırılmış sözlü sınav sonucunda verilmektedir. Yapılandırılmış sözlü sınav ikişer öğretim üyesinden oluşan üç jüri tarafından, öğretim üyelerinin odalarında gerçekleştirilmektedir. Sınavın başlangıcında bilgisayar monitöründen bir lezyon fotoğrafı öğrenciye gösterilmekte ve bu lezyonla başvuran hasta hakkında bilgiler verilmektedir. Ardından hastanın yönetimine yönelik sorular sorulmakta ve yanıtlar önceden puanlanmış olarak hazırlanan listeler üzerinde işaretlenmektedir. Her öğrenci için farklı hasta senaryosu kullanılmakta ve bu senaryolarda ders notlarında belirtilen, stajın ilk günü ve derslerde öğrenciler ile paylaşılan öğrenim hedeflerini sinayan sorular yer almaktadır. Sınav öncesi her sorunun yanıtı ve puanı Anabilim Dalı Öğretim Üyeleri tarafından belirlenmekte ve sınavda öğrencilerin yanıtları bu değerlendirme doğrultusunda yapılmaktadır. Her sınav sonunda öğretim üyeleri sınavla ilgili Anabilim Dalı içerisinde sınav soruları ve senaryolar ile ilgili geri bildirim toplantısı yapmaktadır. Gerekli görüldüğünde her staj grubunda da bu senaryolarda değişiklik yapılmaktadır.

Kuramsal sınav staj sonunda elli çoktan seçmeli soru kullanılarak yapılmaktadır. Bu sınavda da, öğrenim hedeflerini sinayan sorular yer almaktadır. Her grupta sorular yenilenmekte ve bir öncekinden farklı kuramsal sorular sorulmaktadır. Kuramsal sınavı girebilmek için mini klinik değerlendirme ve yapılandırılmış sözlü sınavdan alınan puanın en az 60 olması gerekmektedir. Kuramsal sınavdan geçme notu yine 60’ tır.

Dönem sonunda kuramsal sorular ve yapılandırılmış sözlü sınavı Öğretim Üyeleri tarafından gözden geçirilip gerekli değişiklikler yapılmaktadır.

Dönem 6 Eğitim Programı

Altıncı sınıf öğrencilerine yılda bir kere “Sık görülen deri hastalıkları” başlıklı 2 saatlik kuramsal ders verilmektedir.

Staj sonrası geri bildirimler:

Tıp fakültesi dekanlığı tarafından her staj sonunda, öğrencilerden, staja yönelik dokuz sorudan oluşan bir anket

formu ile geri bildirim alınmaktadır. Ayrıca tüm öğretim üyeleri stajla ilgili geri bildirim vermektedir. Yapılan analiz sonuçlarına göre son altı yıldır en yüksek geri bildirim puanları Deri ve Zührevi Hastalıklar stajına verilmektedir. Bu durum Dekanlığımız tarafından fakültemiz öğretim üyelerine ve öğrencilerine duyurulmaktadır.

DERİ VE ZÜHREVİ HASTALIKLAR ANABİLİM DALI DÖNEM V, UYGULAMALI KLİNİK SINAV FORMU

Öğrenci (Stajyer Dr.):

No:

Değerlendirme Öğretim Üyesi:

Tarih:

Hasta

Adı soyadı:

Yaş:

Dosya No:

Yeni Hasta:

Kontrol Hastası:

Hasta veya Hastalığın Güçlük Derecesi

Düşük ( )

Orta ( )

Yüksek ( )

Odak

Anamnez ( )

Dermatovenerolojik Muayene ( )

Tanı / Ayırıcı Tanı ( )

Tedavi ( )

Başarı puanı aşağıdaki gibi değerlendirilecektir;

0: Yetersiz 1: Önemli eksikleri var 2: Orta derecede başarı 3: Başarılı 4: Mükemmel

1. Anamnez alma ve veri toplama becerileri

0 1 2 3 4

2. Dermatovenerolojik muayene becerileri

0 1 2 3 4

3. Tanı amaçlı beceri uygulaması (fenomen / ler, nativ preparat, wood vb.) etkinlik (Gözlenmedi)

0 1 2 3 4

4. Veri değerlendirme, karar verme becerileri

0 1 2 3 4

Sınav Puanı (Ortalama X 4) = ( )

Değerlendirici İmzası:

Öğrenci İmzası